

Jo'rayev Mamatqul

Filologiya fanlari doktori (1996), professor (2006)

Lavozimi: O'zR FA O'zbek tili, adabiyoti va folklori instituti Direktorining ilmiy ishlar bo'yicha o'rin bosari

O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan madaniyat xodimi (2011)

Tel.: (+99871) 233 79 13

Faks: (+99871) 233 71 44

E-mail: mamatqul@yandex.ru, mamatqul56@mail.ru

Ilmiy qizqishlari: mifologiya, marosim folklori, eposshunoslik, o'zbek xalq nasri, postfolklor, folklorshunoslik tarixi, etnofolkloristika, arxeofolkloristika.

Ma'lumoti: Toshkent davlat universiteti (hozirgi O'zbekiston Milliy univerositeti) (1978).

Mehnat faoliyati:

1978 - 1984 yy. - O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Til va adabiyot instituti laboranti, stajyori

1984 - 1990 yy. - O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Til va adabiyot instituti kichik ilmiy xodimi, ilmiy xodimi, katta ilmiy xodimi

1990 - 1993 yy. - O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Til va adabiyot instituti doktoranti

1993 - 1996 yy. - O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Adabiyot instituti katta ilmiy xodimi, yetakchi ilmiy xodimi

1996 - 1998 yy. - O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Adabiyot instituti Folklor arxivi mudiri

1998 - 2003 yy. - O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Alisher Navoiy nomidagi Til va instituti Folklor arxivi mudiri

2003 y. - h.v. - O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Alisher Navoiy nomidagi Til va adabiyot instituti Folklor bo'limi mudiri

Ilmiy faoliyati

M.Jo'rayev mifologiya, o'zbek xalq nasri, marosim qo'shiqlari, etnofolkloristika va folklor san'atini o'rganish bo'yicha yirik mutaxassisdir. U o'zbek folklorining obrazlar tizimi, mif va yozma adabiyot, xalq nasrining janrlar tarkibi va poetikasi, o'zbek xalq ertaklari, afsona va rivoyatlarni tadqiq etgan. Epik janrlar genezisi, tipologiyasi va poetikasi masalalarini chuqur o'rgangan, marosim folkloriga doir yangi materiallarni ilmiy muomalaga kiritgan. U o'zbek xalqining nomoddiy madaniy merosi yodgorliklari, xususan, Navro'z bayrami bilan bog'liq xalq ijodi asarlarini to'plab, tadqiq etgan hamda bahoriy qadriyatlarni sahnaviy talqin

qilishda faol qatnashib, folklor san'ati rivojiga munosib hissa qo'shgan. Folklorshunoslikka oid 30 dan ortiq kitob va 450dan ortiq ilmiy va ilmiy-ommabop maqolalar muallifidir. Xorijda 2 kitob va 30 dan ortiq maqolasi chop etilgan.

Asosiy nashrlari:

Xorijda chop etilgan maqolalari:

1. **Жўраев М.** “Огузнаме” и древнетюркская мифология // Мирас. – Ашхабад, 2011. - №1. – С.24-37.
2. **Жўраев М.** Древнетюркская мифология и её следы в “Огузнаме” // Научное обозрение Саяно-Алтая. Серия: Филология. – Кызыл, 2013. – №2(6). – С.68-71.
3. **Жўраев М.** Sources of origin and artistic evolution of “Zohre-Tahyr” epos // Miras/Наследие (Научный журнал национального института рукописей АН Туркменистана). – Ашхабад, 2013. – №4(52). – С.50-63.
4. **Жўраев М.** Özbeklerin ruzgar ile ilgili mitoloji tasavvurleri. “Haydar kultu” // Uluslararası dördüncü Türk kültürü kongresi bildirileri. 4-7 kasım. 1997. – Ankara. IY-cilt. – Ankara, 2000. – S.107-117.
5. **Жўраев М.** Das Epos „Alpamysch” lebt in unzähligen Varianten // Wostok-Spezial Surchandarja: Surchandaria. Über die Jahrtausende Schmelztiegel der Kulturen im südlichen Usbekistan. – Berlin: Wostok Verlag, 2010. - P. 28-30.
6. **Жўраев М.** Das Volksepos „Alpamysch” // Wostok-Spezial Surchandarja: Surchandaria. Über die Jahrtausende Schmelztiegel der Kulturen im südlichen Usbekistan. – Berlin: Wostok Verlag, 2010. - P.30.
7. **Жўраев М., Нурмуродова Б.** Özbeklerde kurt kültü // Türk dünyası incelemeleri dergisi (Journal of Turkish word studies). – Bornova-Izmir, 2010. – sayı 2. – S.145-150.
8. **Жўраев М., О Ингкёнг.** Alpamiş Destanında Baysin Kelimesinden Görü Kurt Totemi // Türkiyat Araştırmaları (Hacetepe üniversitesi Türkiyat Araştırmaları enstitüsü Dergisi). – Ankara, 2011. – Sayı:15. Guz. – P.149-157.
9. **Жўраев М., О Ингкёнг.** Mythological Elements represented in the Alpomish Epic Poetry // The Korean Journal of Central Asian & Caucasian Studies. – Ceul, 2011. Vol.3. – №1. – P.47-66.
10. **Жўраев М., О Ингкёнг.** 알퍼므쉬 (Алпомиш)서사시의 수르헌다리여 (Сурхондарё) 판본에 대한 고찰 (Alpomish Epos and Curhandaryo Version) // 중동연구(The Korean Journal of the Institute of the Middle East studies). – Сеул, 2011. – Vol.30. – No.2. – P.111-126.
11. **Жўраев М.** The Uzbek public heroic epos “Alpomish”: genesis, epic evolution and modern variants // International Sammit on Epik Studies:

- Toward Diversity, Creativity and Sustainability. November, 2012. – Beijing, 2012. – P.74-75.
12. **Жўраев М.** Orta Asya Halklari Mitolosindeki “Grifon” – “It+Kuş” Figürü ve Onun Tarihi Gelişimi // VIII. Milletlerarası Türkoloji Kongresi Bildirgi Özetleri (30 Eylül – 04 Ekim 2013 – Istanbul). – Istanbul, 2013. – P.173-174.
 13. **Жўраев М., Расулова З.** Saçın Büyü Yapma Özelliği ve Özbek Halk masallarında Ele Alınması (Woodoo with People’s Hair and its Occurrence in Uzbek Folktales) // Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi / Journal of Turkish World Studies, XIII/1 (Yaz 2013). s.223-230.
 14. **Жўраев М., Ёнгёнг О.** The Epic Culture in Uzbekistan and Schools of Singers // International Symposium Beyond the New paradigm in the Middle East / Political Affairs, Islamic Value & Multi Culture. – Seul, 2013. – P.108.
 15. **Жўраев М., Ёнгёнг О.** Tarihi Genetik Ortaklık Ve Senkretik (Bağdaştırmacı) Sanat Yaklaşımları Bağlamında şaman Ve Epik Kuşu [Ozan] // Folklor / Edebiyat. – Ankara, 2013. – Vol.76. – №4. – S.63-76.
 16. **Жўраев М.** Dastan “Alpamush” and its place in the context of epic thinking of the people of Central Asia // Arts & Humanities conference of the Silk Road. – Daegu, 2015. – P. 151-165.

Kitoblari:

1. Алишер Навоӣ ҳагъинда раваҷатлар (Hazirlayan: **Juraev M.**). – Бакы, Јазычы, 1994. – 8 б.т.;
2. **Juraev M.** İpek yolu Efsaneleri. Çeviren: D.Ahsen Batur. - İstanbul: Şa-to Yayınları, 2001.
3. Наврӯз (тўплаб, нашрга тайёрловчи ва сўзбоши муаллифи: **Т.Мирзаев, М.Жўраев**). – Тошкент: Фан, 1992.
4. Ипак йўли афсоналари. Жой номлари билан боғлиқ афсоналар (тўплаб, нашрга тайёрловчи, сўзбоши ва изоҳлар муаллифи: **М.Жўраев**). – Тошкент: Фан, 1993.
5. **Жўраев М.** Ўзбек халқ тақвими ва мифологик афсоналар. – Тошкент, 1994. 4,5 б.т.
6. **Жўраев М.** Ўзбек халқ самовий афсоналари. – Тошкент: Фан, 1995. – 5,67 б.т.
7. Об-ҳаво даракчилари (тўплаб, нашрга тайёрловчи ва сўзбоши муаллифи: **М.Жўраев**). – Тошкент: Адолат, 1996. – 1,9 б.т.
8. Боболардан қолган нақллар: афсона, ривоят, ирим-сирим ва халқ тақвими (тўплаб, нашрга тайёрловчи, сўзбоши ва изоҳлар муаллифи: **М.Жўраев, У.Сатторов**). – Тошкент: Фан, 1998. – 6 б.т.
9. Қизил гулнинг ғунчаси. Келин саломлар (тўплаб, нашрга тайёрловчи, сўзбоши ва изоҳлар муаллифи: **М.Жўраев, О.Исмонова**). – Тошкент: Адабиёт ва санъат нашриёти, 1999. – 6,5 б.т. (О.Исмонова билан ҳамк.);

- 10.Ой олдида бир юлдуз. Ўзбек халқ маросим қўшиқлари (тўплаб, нашрга тайёрловчи, сўзбоши ва изоҳлар муаллифи: **М.Жўраев**). – Тошкент: Адабиёт ва санъат нашриёти, 2000. – 12 б.т.
- 11.Улуғ ой умидлари. “Ё рамазон” қўшиқлари (тўплаб, нашрга тайёрловчи, сўзбоши ва изоҳлар муаллифи: **М.Жўраев, Ш.Шомусаров**). – Тошкент: Моварауннахр, 2001. – 6 б.т.
- 12.Бухоро афсоналари (тадқиқот муаллифи ва матнларни изоҳлар билан нашрга тайёрловчилар: **М.Жўраев, Р.Саидова**). – Тошкент: А.Қодирий номидаги халқ мероси нашриёти, 2002. – 8 б.т.
- 13.**Жўраев М.** “Келин тушди” маросими. – Тошкент: Республика халқ ижодиёти маркази, 2002. – 2 б.т.
- 14.**Жўраев М., Тохиров Ў.** Остонаси тиллодан («Остонаси тиллодан» фольклор экспедициясининг илмий сафарномаи). – Тошкент: «Мозийдан садо» журнали таҳририяти, 2003, 6 б.т.
- 15.**Жўраев М., Нарзикулова М.** Миф, фольклор ва адабиёт. – Тошкент: Ўзбекистон Миллий кутубхонаси нашриёти, 2006, 184 бет.
- 16.**Жўраев М., Худойкулова Л.** Маросимнома. Ўзбек халқининг урф-одат ва маросимлари ҳақида қисқача маълумотнома. Масъул муҳаррир: А.Ҳайдаров. – Тошкент: Ўзбекистон Миллий кутубхонаси нашриёти, 2008, 8 б.т.
- 17.**Жўраев М.** Наврўз байрами. Ўзбек фольклоршунослиги кутубхонаси. Масъул муҳаррир: Т.Мирзаев. – Тошкент: Фан, 2009, 12 б.т.
- 18.**Жўраев М.** Наврўз қўшиқлари (Наврўз байрами ва баҳорий удумлар билан боғлиқ ўзбек халқ қўшиқлари). – Тошкент: Ўзбекистон миллий кутубхонаси нашриёти, 2007, 10,25 б.т.
- 19.**Жўраев М.** Ўзбек мавсумий маросим фольклори. Педагогика институтлари филология факультети талабалари учун ўқув қўлланма. Масъул муҳаррир: А.Мусакулов. – Тошкент: Фан, 2008, 12 б.т.
- 20.**Жўраев М.** Фольклоршунослик асослари. Ўзбек фольклоршунослиги кутубхонаси. Педагогика институтлари филология факультети талабалари учун ўқув қўлланма. Масъул муҳаррир: С.Йўлдошева. – Тошкент: Фан, 2009, 12 б.т.
- 21.**Жўраев М., Саттиева Д.** Ўзбек фольклорида ҳаёт дарахти. – Тошкент: Фан, 2010, 5,5 б.т.
- 22.**Жўраев М.** Миф ва табиат. – Навоий: НДПИ, 2012. 8 б.т.
- 23.**Жўраев М., Тохиров Ў., Имомназарова Ш.** Ўлан айтгали келдик. – Тошкент: Халқ ижоди маркази, 2013. – 160 б.
- 24.Қадимий Кармана ривоятлари (тўплаб, нашрга тайёрловчилар, сўзбоши ва изоҳлар муаллифлари: **М.Жўраев, У.Сатторов**). – Навоий: Алишер Навоий номидаги нашриёт, 2013. – 130 б.
- 25.**Жўраев М., Расулова З.** Миф, маросим ва эртак. – Тошкент: Мумтоз сўз, 2014. – 320 б.
- 26.Ўзбек халқ ижоди ёдгорликлари. 100 жилдлик. 1-жилд. “Алпомиш” достони (Фозил Йўлдош ўғли варианты). Нашрга

- тайёрловчи: **Ҳ.Зарифов, Т.Мирзаев**. Масъул муҳаррир: **М.Жўраев**. – Тошкент: Ғафур Ғулом номидаги нашриёт-матба ижодий уйи, 2015.
27. Ўзбек халқ ижоди ёдгорликлари. 100 жилдлик. 2-жилд. “Юсуф билан Аҳмад” достони (Муҳаммадқул Жонмурод ўғли Пўлкан ва Фозил Йўлдош ўғли варианты). Нашрга тайёрловчи: **М.Жўраев**. Масъул муҳаррир: **Э.Очилов**. – Тошкент: Ғафур Ғулом номидаги нашриёт-матба ижодий уйи, 2015.
28. Ўзбек халқ ижоди ёдгорликлари. 100 жилдлик. 3-жилд. “Қиронхон” достони (Муҳаммадқул Жонмурод ўғли Пўлкан ва Жолғош Жоссоқ ўғли варианты). Нашрга тайёрловчи: **М.Жўраев**. Масъул муҳаррир: **Э.Очилов**. – Тошкент: Ғафур Ғулом номидаги нашриёт-матба ижодий уйи, 2015.
29. Ўзбек халқ ижоди ёдгорликлари. 100 жилдлик. 4-жилд. “Алпомиш” достони (Муҳаммадқул Жонмурод ўғли Пўлкан, Бердиёр Пиримқул ўғли – Берди бахши ва Саидмурод Паноҳ ўғли вариантлари). Нашрга тайёрловчи: **Т.Мирзаев**. Масъул муҳаррир: **М.Жўраев**. – Тошкент: Ғафур Ғулом номидаги нашриёт-матба ижодий уйи, 2015.
30. Эргаш Жуманбулбул ўғли. “Равшан” достони / Мактаб адабиёти хрестоматияси. (нашрга тайёрловчилар: **Ҳ.Зарифов, М.Жўраев**). – Тошкент: Ғафур Ғулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи, 2015.
31. Эргаш Жуманбулбул ўғли. “Кунтуғмиш” достони / Мактаб адабиёти хрестоматияси. (нашрга тайёрловчилар: **Ҳ.Зарифов, М.Жўраев**). – Тошкент: Ғафур Ғулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи, 2015.